

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY**

**Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

KRAJOWY STANDARD KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

**Rzeźbiarz w drewnie
(731705)**

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego pn. „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”. Priorytet I PO KL, Działanie 1.1

Krajowy standard kompetencji zawodowych Rzeźbiarz w drewnie (731705)

© Copyright by Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane za podaniem źródła

ISBN 978-83-7951-000-9 (całość)

ISBN 978-83-7951-235-5 (235)

Nakład 1000 egz.

Publikacja bezpłatna

Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

00-697 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 65/79, tel. (22) 237-00-00, fax (22) 237-00-99

e-mail: sekretariat@crzl.gov.pl <http://www.crzl.gov.pl>

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego

26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (48) 364-42-41, fax (48) 364-47-65

e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

Spis treści

1. Dane identyfikacyjne zawodu	4
1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach	4
1.2. Notka metodologiczna i autorzy	4
2. Opis zawodu	6
2.1. Synteza zawodu	6
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu	6
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	6
2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu	7
2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/walidacji kompetencji	8
2.7. Zadania zawodowe	8
2.8. Wykaz kompetencji zawodowych	9
2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK	9
3. Opis kompetencji zawodowych	10
3.1. Przygotowywanie projektów i materiałów do wykonania prac rzeźbiarskich w drewnie Kz1	10
3.2. Rzeźbienie w drewnie na podstawie projektów, rysunków, ilustracji, z zastosowaniem różnych technologii Kz2	11
3.3. Kompetencje społeczne KzS	12
4. Profil kompetencji kluczowych	13
5. Słownik	14

1. Dane identyfikacyjne zawodu

1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach

Według Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy (KZiS 2010):

731705 Rzeźbiarz w drewnie

Grupa wielka 7 – Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 – poziom – 3).

Grupa Elementarna 7317 – Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów (w Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie 7317 Handicraft workers in wood, basketry and related materials).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

Sekcja R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, Dział 90. Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką, Grupa 90.03. Artystyczna i literacka działalność twórcza.

1.2. Notka metodologiczna i autorzy

Opis standardu kompetencji zawodowych wykonano na podstawie: analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz głównie wyników badań analitycznych na 15 stanowiskach pracy w 15 przedsiębiorstwach (małe – 1, mikro – 14, w tym produkcyjne – 1, usługowe – 2, usługowo-produkcyjnych – 9, usługowo-produkcyjno-handlowe – 1 artystyczne – 2), przeprowadzonych w lutym i marcu 2013 r.

Zespół Ekspercki:

- Zuzanna Markiewicz – „Anbert” Studio Dekoracji Okien i Wnętrz w Aleksandrowie Łódzkim,
- Dariusz Bergier – „Portal” Sp. z o.o. Pracownia Konserwacji i Rekonstrukcji Mebli Historycznych w Tuszynie,
- Zbigniew Muziewicz – Pracownia witraży w Chocieszowie,
- Barbara Kapruziak – Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w Łodzi.

Ewaluatorzy:

- Mieczysław Gaja – FOLK ART Pracownia Rzeźbiarska w Łukowie,
- Janusz Czumaczenko – Pracownia Rzeźby w Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.

Recenzenci:

- Tomasz Bohdanowicz – Pracownia Rzeźby w Szczytnej,
- Marian Pażucha – Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej.

Komisja Branżowa (zatwierdzająca):

- Henryk Jaśkiewicz (przewodniczący) – Izba Rzemieślnicza w Łodzi,
- Janusz Bidolach – przedstawiciel pracodawców, Pracownia Rzemiosła Artystycznego w Drewnie w Zielonej Górze,
- Mirosław Górczyński – NSZZ „Solidarność” Region Środkowo-wschodni w Lublinie.

Data zatwierdzenia:

- 08.10.2013 r.

2. Opis zawodu

2.1. Synteza zawodu

Rzeźbiarz w drewnie wykonuje przestrzenne obiekty w drewnie, m.in. rzeźby, przedmioty użytkowe itp.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu

Rzeźbiarz w drewnie jest zawodem o charakterze artystycznym, wymagającym znajomości rzemiosła. Celem pracy rzeźbiarza w drewnie jest wytwarzanie obiektów bądź elementów z drewna na podstawie własnej wyobraźni i inwencji twórczej, rysunków koncepcyjnych, projektów, rysunków technicznych, opisu słownego bądź fotografii czy rysunku odręcznego zamawiającego. Rzeźbiarz w drewnie przenosi projekt, z zachowaniem proporcji i skali, na materiał oraz wykonuje model stanowiący element pomocniczy w pracy rzeźbiarskiej. Wybiera drewno w zależności od przeznaczenia przygotowywanego wyrobu i dokonuje jego obróbki ręcznie lub mechanicznie. Wykańcza powierzchnię wyrobu poprzez szlifowanie, polerowanie, malowanie, patynowanie, lakierowanie. Rzeźbiarz w drewnie pracuje zazwyczaj samodzielnie w pracowni artystycznej lub w zakładzie rzemieślniczym, wykonując rzeźby, elementy rzeźbione w meblach, drewniane przedmioty użytkowe, elementy wykończenia wnętrz, galanterię artystyczną.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Miejszem pracy rzeźbiarza w drewnie jest pracownia artystyczna lub zakład rzemieślniczy. Rzeźbiarz może pracować również w plenerze (np. podczas imprez – plenerów). Rzeźbiarz w drewnie, stosując różne technologie i techniki (m.in. fornirowanie, politurowanie, intarsję, snycerstwo), posługuje się narzędziami do obróbki mechanicznej i ręcznej. Narzędziami rzeźbiarskimi są m.in. młotek, dłuta, noże rzeźbiarskie, ryłce do drewna, tarniki rzeźbiarskie i modelarskie, pobijaki rzeźbiarskie, siekiera do rzeźbienia, strugi i skrobaki. W zależności od dobranej techniki rzeźbiarz wykorzystuje także różne urządzenia elektryczne, np. piły mechaniczne, frezarki, pilarki, szlifierki. Przygotowanie do pracy obejmuje organizację miejsca pracy, przygotowanie narzędzi, ostrzenie i szlifowanie narzędzi, przygotowanie drewna, wykonanie projektów, a następnie modeli. Wykonywanie prac maszynowych i ręcznych musi

odbywać się z zachowaniem zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż. i ergonomii. W pracy rzeźbiarza w drewnie ważne jest zapewnienie odpowiedniego oświetlenia miejsca pracy: światło dzienne, światło żarowjarzeniowe. Rzeźbiarz w drewnie pracuje w różnych pozycjach: stojącej, siedzącej, kucającej, leżącej, pod kątem itd., w zależności od rodzaju, kształtu i wielkości wykonywanej rzeźby. Prace mogą być wykonywane z rusztowania, drabiny, stołka czy podwyższenia. Uciążliwość stanowi wielogodzinne powtarzanie podobnych ruchów oraz pochylenie się nad warsztatem. Pracę rzeźbiarza w drewnie charakteryzuje wysoki stopień autonomii – jest to praca o charakterze zadaniowym, jej produktem jest dzieło – rzeźbiarz może sam wyznaczać godziny pracy.

2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu

Zawód rzeźbiarza w drewnie wymaga zdolności manualnych, artystycznych, wrażliwości plastycznej i estetycznej oraz wyobraźni przestrzennej. Rzeźbiarz powinien mieć wyjątkowo sprawny zmysł dotyku w celu odróżnienia faktury i struktury materiału. Powinien mieć ponadto dobry wzrok, co konieczne jest przy wykonywaniu drobnych elementów i odróżniać barwy w celu właściwego polichromowania rzeźb oraz scalcenia kolorystycznego elementów. Rzeźbiarz powinien cechować się zaangażowaniem, systematycznością, dokładnością, cierpliwością i precyzją wykonania. Praca rzeźbiarza wymaga sprawności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem sprawności manualnej. Przeciwwskazania do wykonywania zawodu to: dysfunkcja ruchowa, niesprawność manualna, niedające się skorygować wady wzroku.

2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Zawód rzeźbiarza w drewnie można uzyskać na drodze kształcenia rzemieślniczego. Rzeźbiarzem w drewnie może zostać również absolwent szkoły artystycznej (liceum plastycznego, 6-letniej ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych obejmującej gimnazjum i liceum lub policealnej szkoły plastycznej) po odbyciu szkolenia praktycznego lub przyuczenia do zawodu na stanowisku pracy. Zawód ten może także wykonywać absolwent wyższej uczelni plastycznej (np. absolwent Wydziału Rzeźby). Zawód rzeźbiarza w drewnie wykonują również osoby bez wykształcenia kierunkowego, bazując na swoich uzdolnieniach plastycznych i pasji.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/walidacji kompetencji

Kompetencje zawodowe uzyskane w procesie pracy można potwierdzić egzaminem czeladniczym i mistrzowskim dla zawodu rzeźbiarza w drewnie. Osoba posiadająca dyplom mistrzowski może wystąpić do organizacji rzemieślniczych o wydanie suplementu Europass do dyplomu mistrzowskiego. Możliwe jest również doskonalenie zawodowe w systemie kształcenia ustawicznego; udział w kursach rękodziela artystycznego, warsztatach w pracowniach rzeźby, szkoleniach praktycznych na stanowisku pracy pod okiem instruktora rzeźby (mistrza), zakończonych wydaniem świadectwa, zaświadczenia lub certyfikatu. Kompetencje i doświadczenie w zawodzie rzeźbiarza w drewnie pozwalają na wykonywanie zadań zawodowych rzeźbiarzy użytkujących inne materiały rzeźbiarskie.

2.7. Zadania zawodowe

- Z1. Organizowanie stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).
- Z2. Projektowanie rzeźby, ornamentów lub elementów dekoracyjnych (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z3. Dobieranie gatunku drewna do rodzaju i przeznaczenia wyrobu (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z4. Dobieranie technik i narzędzi rzeźbiarskich, maszyn oraz urządzeń niezbędnych do wykonania wyrobu rzeźbiarskiego z drewna (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z5. Klejenie, cięcie, struganie, szlifowanie z użyciem maszyn i urządzeń do obróbki drewna (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z6. Wykonywanie wyrobów rzeźbiarskich zgodnie z projektem (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z7. Naprawianie, renowacja i rekonstrukcja uszkodzonych lub niekompletnych wyrobów rzeźbiarskich (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z8. Malowanie, wypalanie, opalanie, inkrustowanie drewna (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z9. Wykańczanie i konserwowanie powierzchni drewna poprzez nadanie odpowiedniej struktury, faktury (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z10. Obsługiwanie i konserwowanie narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w rzeźbiarstwie (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).

2.8. Wykaz kompetencji zawodowych

Kz1 – Przygotowywanie projektów i materiałów do wykonania prac rzeźbiarskich w drewnie (potrzebne do wykonywania zadań: Z1, Z2, Z3, Z4, Z5).

Kz2 – Rzeźbienie w drewnie na podstawie projektów, rysunków, ilustracji, z zastosowaniem różnych technologii (potrzebne do wykonywania zadań: Z1, Z6, Z7, Z8, Z9, Z10).

KzS – Kompetencje społeczne (potrzebne do wykonywania zadań: Z1÷Z10).

2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK

Kompetencje zawodowe potrzebne do wykonywania zadań w zawodzie sugeruje się wykorzystać do opisu kwalifikacji na **poziomie 3** właściwym dla wykształcenia zasadniczego zawodowego w Europejskiej i Polskiej Ramie Kwalifikacji. Poziom ten jest uzasadniony miejscem usytuowania zawodu w Klasyfikacji zawodów i specjalności (grupa wielka 7 i jej odpowiednik w ISCED 2011).

Osoba wykonująca zawód rzeźbiarza w drewnie:

- 1) w zakresie wiedzy: zna nazwy, podstawowe pojęcia i terminologię stosowaną w rzeźbiarstwie, zna techniki i technologie obróbki drewna, zna style w sztuce, zna i rozumie zależności między nimi a projektami wyrobów rzeźbiarskich oraz w szerszym zakresie elementarne uwarunkowania prowadzonej działalności w branży rzeźbiarskiej;
- 2) w zakresie umiejętności: posiada umiejętności wymagane do realizacji niezbyt prostych zadań i rozwiązywania prostych, typowych problemów w zawodzie poprzez dobieranie podstawowych metod, narzędzi, materiałów i informacji, potrafi wykonywać zadania według ogólnej instrukcji, w częściowo zmiennych warunkach; umie odbierać i formułować niezbyt złożone wypowiedzi, także bardzo proste wypowiedzi w języku obcym.

3. Opis kompetencji zawodowych

Opis kompetencji dotyczy tylko kompetencji zawodowych zdefiniowanych w badaniach na stanowiskach pracy.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz1.

3.1. Przygotowywanie projektów i materiałów do wykonania prac rzeźbiarskich w drewnie Kz1

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności związane z przygotowywaniem projektów, materiałów do wykonania prac rzeźbiarskich w drewnie, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie przygotowywania projektów, materiałów do wykonania prac rzeźbiarskich w drewnie;
- środki ochrony indywidualnej;
- elementy rysunku technicznego;
- elementy historii sztuki;
- zasady proporcji i kompozycji;
- elementy materiałoznawstwa drzewnego i materiałów pomocniczych stosowanych w rzeźbiarstwie;
- podstawowe zasady obliczeń matematycznych;
- rodzaje narzędzi rzeźbiarskich;
- maszyny i urządzenia stosowane do wykonania wyrobu rzeźbiarskiego z drewna;
- techniki rzeźbienia w drewnie.

Umiejętności – wykonuje niezbyt proste zadania związane z przygotowywaniem projektów, materiałów do wykonania prac rzeźbiarskich w drewnie, według określonej instrukcji, w częściowo zmiennych warunkach, w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie przygotowywania projektów, materiałów do wykonania prac rzeźbiarskich w drewnie;
- dobierać środki ochrony indywidualnej;
- wykonywać szkice, rysunki koncepcyjne i techniczne oraz przenosić je na materiał;
- rozróżniać rodzaje drewna, określać właściwości drewna z uwzględnieniem jego przeznaczenia;
- obliczać ilości drewna niezbędne do realizacji zadania;
- dobierać materiały pomocnicze;
- użytkować narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w rzeźbiarstwie;
- dobierać techniki wykonania wyrobu rzeźbiarskiego, jego naprawy, renowacji lub rekonstrukcji.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z6, Z7, Z8, Z9, Z10 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz2.

3.2. Rzeźbienie w drewnie na podstawie projektów, rysunków, ilustracji, z zastosowaniem różnych technologii Kz2

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności związane z rzeźbieniem w drewnie na podstawie projektów, rysunków, ilustracji, z zastosowaniem różnych technologii, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie rzeźbienia w drewnie na podstawie projektów, rysunków, ilustracji, z zastosowaniem różnych technologii;
- budowę i zasadę działania maszyn i urządzeń do obróbki drewna;
- obsługę narzędzi ręcznych i mechanicznych do obróbki drewna;
- obróbkę drewna (dłutowanie, wiercenie, cięcie, struganie, szlifowanie);
- parametry technologiczne naprawy, renowacji i rekonstrukcji wyrobów rzeźbiarskich;
- metody zdobienia drewna;
- urządzenia lakiernicze – rodzaje, budowę, zastosowanie;
- rodzaje środków chemicznych stosowanych w pracach wykończeniowych w drewnie;
- technologię wykańczania drewna;

Umiejętności – wykonuje niezbyt proste zadania związane z rzeźbieniem w drewnie na podstawie projektów, rysunków, ilustracji, z zastosowaniem różnych technologii, według określonej instrukcji, w częściowo zmiennych warunkach, w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie rzeźbienia w drewnie na podstawie projektów, rysunków, ilustracji, z zastosowaniem różnych technologii;
- obsługiwać maszyny i urządzenia do obróbki drewna;
- posługiwać się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi do obróbki drewna;
- rozróżniać operacje obróbki drewna;
- obrabiać drewno różnymi metodami;
- ustalać sposoby naprawy, renowacji lub rekonstrukcji wyrobu rzeźbiarskiego;
- przestrzegać zasad eksploatacji i konserwacji narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w rzeźbiarstwie (np. ostrzenie, smarowanie);
- zdobić drewno różnymi metodami;

- kryteria oceny wykonania określonego wyrobu rzeźbiarskiego.
- obsługiwać urządzenia lakiernicze (kompresor, pistolet lakierniczy, pędzel, szpachlę);
- wykończać powierzchnie drewna (polerować, malować, patynować, woskować, polichromować);
- oceniać jakość wykonania prac rzeźbiarskich.

Wykonanie wszystkich zidentyfikowanych w standardzie zadań zawodowych wymaga posiadania kompetencji społecznych KzS.

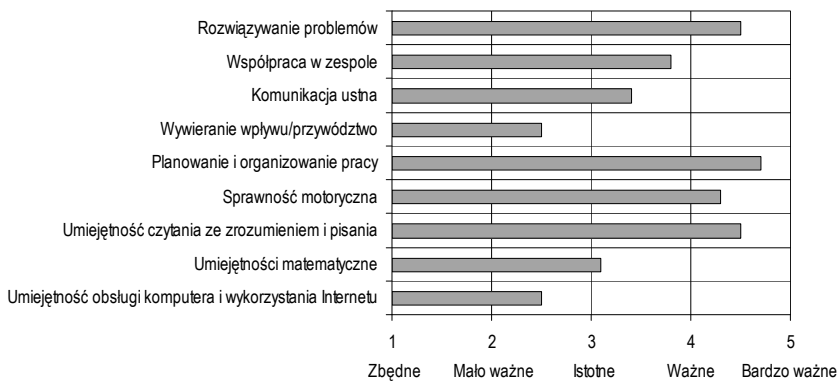
3.3. Kompetencje społeczne KzS:

- ponosi odpowiedzialność za przygotowanie warsztatu pracy rzeźbiarza w drewnie i wykonywanie prac z drewna,
- pracuje częściowo samodzielnie i podejmuje współpracę w zorganizowanych warunkach pracy pracowni artystycznej lub zakładu rzemieślniczego,
- dostosowuje zachowanie do zmian w środowisku pracy zakładu artystycznego/rzemieślniczego,
- ocenia wpływ swoich działań realizowanych w ramach współpracy zespołowej w zakładzie artystycznym/rzemieślniczym i ponosi odpowiedzialność za ich skutki.

4. Profil kompetencji kluczowych

Ocenę ważności kompetencji kluczowych dla zawodu rzeźbiarza w drewnie przedstawia rys. 1.

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 731705 Rzeźbiarz w drewnie

5. Słownik

Zawód	– zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów.
Specjalność	– jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy) wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.
Zadanie zawodowe	– logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu, wyodrębniony ze względu na rodzaj lub sposób wykonywania czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się produktem, usługą lub decyzją.
Kompetencje zawodowe	– wszystko to, co pracownik wie, rozumie i potrafi wykonać, odpowiednio do sytuacji w miejscu pracy. Opisywane są trzema zbiorami: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.
Wiedza	– zbiór opisów faktów, zasad, teorii i praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Umiejętności	– zdolność wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Kompetencje społeczne	– zdolność autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym oraz kształtowania własnego rozwoju, z uwzględnieniem kontekstu etycznego.
Kompetencje kluczowe	– wiedza, umiejętności i postawy odpowiednie do sytuacji, niezbędne do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.
Standard kompetencji zawodowych	– norma opisująca kompetencje zawodowe konieczne do wykonywania zadań zawodowych wchodzących w skład zawodu, akceptowana przez przedstawicieli organizacji zawodowych i branżowych, pracodawców, pracobiorców i innych kluczowych partnerów społecznych.
Kwalifikacja	– zestaw efektów uczenia się (zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych), których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez uprawnioną instytucję.
Europejska Rama Kwalifikacji	– przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji, umożliwiające porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. W Europejskiej Ramie Kwalifikacji wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się; stanowią one układ odniesienia krajowych ram kwalifikacji.
Polska Rama Kwalifikacji	– opis hierarchii poziomów kwalifikacji wpisywanych do zintegrowanego rejestru kwalifikacji w Polsce.
Krajowy System Kwalifikacji	– ogół rozwiązań służących ustanawianiu i nadawaniu kwalifikacji (potwierdzaniu efektów uczenia się) oraz zapewnianiu ich jakości.